

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กรมควบคุมมลพิษ. ศูนย์ข้อมูลวัตถุอันตรายและเคมีภัณฑ์ [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://msds.pcd.go.th/>. [2549, มีนาคม 15]
- กรมธุรกิจพลังงาน. ประกาศเรื่องกำหนดลักษณะและคุณภาพของไบโอดีเซลประเภทเมทิลเอสเทอร์ของกรดไขมัน พ.ศ. 2548 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.doeb.go.th/> [2548, สิงหาคม 24]
- กรมธุรกิจพลังงาน. ประกาศเรื่องกำหนดลักษณะและคุณภาพของน้ำมันดีเซล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2548 [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.doeb.go.th/>. [2548, สิงหาคม 24]
- บริษัท ชุมพรอุตสาหกรรมน้ำมันปาล์ม จำกัด (มหาชน). ผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.cpi-th.com> [2546, พฤษภาคม 3]
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. สถิติการเกษตรของประเทศไทย เล่มที่ 46 พ.ศ.2547. [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <http://www.oae.go.th/> [2548, สิงหาคม]
- คณะกรรมการพลังงาน สม่าผู้แทนราษฎร. พลังงานทดแทน เอทานอล และไบโอดีเซล. หนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา 5 ธันวาคม 2545.
- จตุพร วิทยาคูณ ;และนุรักษ์ กฤษดานุรักษ์. การเร่งปฏิกิริยา : พื้นฐานและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, (2547): หน้า 1-31,119-175.
- วิทยา เรื่องพรวิสุทธิ์. คະຕະໂລສິດ แบบเอกเทอโรจีเนียส หลักทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, (2534): หน้า 35-38.
- สมชัย อัครทิวา. ความรู้พื้นฐานทางวิศวกรรมของปฏิกิริยาเชิงเร่ง. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ท้อป, (2546): หน้า 1-11, 39-86.

ภาษาอังกฤษ

- Ali, Y.; and Hanna, M. A. Alternative diesel fuel from vegetable oils. Bioresource Technology 50 (1994): 153 - 163.
- Baba, T.; Ebiura, T.; Echizen, T.; Ishikawa, A.; Murai, K. Selective transesterification of triolein with methanol to methyl oleate and glycerol using alumina loaded with

- alkali metal salt as a solid-base catalyst. Applied Catalysis A: General 283 (2005): 111-116.
- Badal, C. S.; ed. and Woodward, J.; ed. Fuel and chemical from biomass. 1 st ed. Washington: ACS Publication Division, 1996.
- Barnwal, B. K.; and Sharma, M. P. Prospects of biodiesel production from vegetable oil in India. Renewable and Sustainable Energy Reviews 9 (2005): 363 - 378.
- Dantas, T. N. C.; Silva, A. C.; and Neto, A. A. D. New microemulsion system using diesel and vegetable oils. Fuel 80 (2001): 75 - 81.
- Demirbas, A. Biodiesel fuels from vegetable oils via catalytic and non-catalytic supercritical alcohol transesterifications and other methods: a survey. Energy Conversion and Management 44 (2003): 2093 - 2109.
- Fangrui, M.; and Hanna, M. Biodiesel production: a review. Bioresource Technology. 70 (1999): 1 - 15.
- Fortes, I. C. P.; and Baugh, P. J. Study of calcium soap pyrolysis derive from Macauba fruit (*Acrocomia sclerocarpa* M.). Derivatization and analysis by GC/MS and CI-MS. Journal of Analytical and Applied Pyrolysis 29 (1994): 153 - 167.
- Freedman, B.; Butterfield, R.O.; Pryde, E.H. Transesterification kinetics of soybean oil. JAOCS 63, 1375-1380:(1986)
- Goto, F.; Sasaki, T.; Takagi K. Method and apparatus for preparing fatty acid esters. United States Patent US 6,812,359 B2. (2004)
- Gryglewicz, S. Rapeseed oil methyl esters preparation using heterogeneous catalysts, Bioresource Technology 70 (1999): 249-253.
- Jitputti, J.; Kittiyanan, B.; Rangsunvigit, P.; Bunyakiet, K.; Attanatho, L.; and Jenvanitpanjakul, P. Tranesterification of crude palm kernel oil and crude coconut oil by different solid catalyst. Chemical Engineering. Chemical Engineering Journal 116 (2006): 61-66
- Kim, H.J.; Kang, B.S.; Kim, M.J.; Park, Y.M; Kim, D.K.; Lee, J.S.; Lee, K.Y. Transesterification of vegetable oil to biodiesel using heterogeneous base catalyst. Catalysis Today 93-95 (2004): 315-320.

- Korbitz, W. Biodiesel Production in Europe and North America an Encouraging Prospect. Renewable Energy 16 (1999): 1078 - 1083.
- Lopez, D. E.; Goodwin Jr, J. G.; Bruce, D.A.; Lotero, E. Transesterification of triacetin with methanol on solid acid and base catalysts. Applied Catalysis A (295), 97-105: (2006)
- Lotero, E.; Liu, Y.; Lopez, D.E.; Suwannakarn, K.; Bruce, D.A.; Goodwin Jr, J. G. Synthesis of Biodiesel via Acid Catalysis. Ind. Eng. Chem. Res (44), 5353-5363: (2005)
- Ma, F.; and Hanna, M. A. Biodiesel production: A review. Bioresource Technology 70 (1999): 1 - 15.
- Peterson, G., Scarrah, W. Rapeseed oil transesterification by heterogeneous catalysis. JAOCS 61(10), 1593-1597:(1984)
- Schuchardt, U.; Sercheli, R.; and Vargas, R.M. Transesterification of vegetable oils: a review. Journal of Brazilian Chemical Society 9 (1998): 199 - 210.
- Song, C.; Chang, S. H.; and Isao, M. Chemistry of Diesel Fuels. 1 st ed. London: Taylor & Francis, 2000.
- Srivastava, A.; and Prasad, R. Triglycerides-based diesel fuels. Renewable and Sustainable Energy Reviews 4 (2000): 111 - 133.
- Suppes, G.K.; Bockwinkel, S.; Lucas, J.B.; Botts, M.H., Mason,; and Heppert, J.A. Calcium Carbonate Catalyzed Alcoholysis of Fats and Oils. JAOCS. 78(2001): 139-145
- Swern, D.(Ed). Bailey's Industrial Oil and Fat Products Vol.1 Fourth Edition. New York: John Wiley and Sons, 1979.
- Wikipedia the free encyclopedia. Chemical properties. [online]. Available from: <http://en.wikipedia.org/> [2006, April 22]
- Xie, W.; Peng, H.; Chen, L. Transesterification of soybean oil catalyzed by potassium loaded on alumina as a solid-base catalyst. Appl. Catalysis A: General 300 (2006) 67-74

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

การคำนวณการเตรียมตัวเร่งปฏิกิริยา

1. การเตรียมตัวเร่งปฏิกิริยา K_2CO_3/Al_2O_3

การคำนวณตัวเร่งปฏิกิริยา K_2CO_3/Al_2O_3 คำนวณแยกออกเป็น 2 ส่วน คือเกลือโลหะ (K_2CO_3) และตัวรองรับ (Al_2O_3)

ตัวอย่างการคำนวณ

เกลือโลหะ (K_2CO_3)

วิธีการคำนวณปริมาณของตัวเร่งปฏิกิริยา 2.6 มิลลิโมลเทียบกับอะลูมินา 1 กรัม ดังตารางที่ ก.1

ตารางที่ ก.1 การคำนวณปริมาณเกลือโลหะ 2.6 มิลลิโมลเทียบกับอะลูมินา 1 กรัม

Metal salts	mmol	Wt. of metal 1 atom (g)
K_2CO_3	2.6	0.7186

2. การเตรียมตัวเร่งปฏิกิริยา $Ca(NO_3)_2/Al_2O_3$

สำหรับตัวเร่งปฏิกิริยา $Ca(NO_3)_2/Al_2O_3$ เตรียมขึ้นด้วยวิธีอิมเพกเนชัน แบบ Incipient wetness ซึ่งเป็นวิธีแบบเติมเต็มรูพรุนของตัวรองรับ จึงต้องคำนวณหาปริมาณของตัวรองรับที่ดูดซับตัวทำละลาย (น้ำ) ได้พอดี แสดงในตารางที่ ก.2

ตารางที่ ก.2 การหาปริมาตรการดูดซับของตัวทำละลายบนตัวรองรับ 1 กรัม

support	Wt. (g)	water (ml)
Al_2O_3	1 กรัม	0.65

ตารางที่ ก.3 การคำนวณปริมาณของเกลือโลหะ 2.6 มิลลิโมลเทียบกับอะลูมินา 1 กรัม

Metal salt	mmol	Wt. of metal 1 atom (g)
$Ca(NO_3)_2 \cdot 4H_2O$	2.6	0.6136

ภาคผนวก ข

การคำนวณปริมาณสารเคมีในปฏิกิริยา

1. น้ำมันเมล็ดในปาล์ม

ตัวอย่างการคำนวณอัตราส่วนโดยโมลระหว่างเมทานอลและน้ำมันเมล็ดในปาล์ม 65 ต่อ 1 และปริมาณตัวเร่งปฏิกิริยาร้อยละ 10 โดยน้ำหนักเทียบกับน้ำมันเมล็ดในปาล์ม เป็นดังนี้

ตารางที่ ข.1 สมบัติของน้ำมันเมล็ดในปาล์ม

Vegetable oil	density (g/ml)	Molecular weight
Palm kernel	0.922	677.60

ตารางที่ ข.2 สมบัติของเมทานอล

Vegetable oil	density (g/ml)	Molecular weight
Methanol	0.792	32

การคำนวณปริมาณเมทานอล

ในการทดลองเตรียมน้ำมันเมล็ดในปาล์ม 10 กรัม คิดเป็นปริมาณของเมทานอล 65 เท่าโดยโมลของน้ำมันเมล็ดในปาล์ม จากข้อมูลในตารางที่ ข.1 และ ข.2

การคำนวณปริมาณตัวเร่งปฏิกิริยา

ปริมาณตัวเร่งปฏิกิริยาร้อยละ 10 โดยน้ำหนักเทียบกับน้ำมันเมล็ดในปาล์ม ดังนั้น น้ำมันเมล็ดในปาล์ม 10 กรัม คิดเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา 1 กรัม

การคำนวณปริมาณความชื้น

ปริมาณค่าความชื้นร้อยละ 2 โดยน้ำหนักเทียบกับน้ำมันเมล็ดในปาล์ม ดังนั้น น้ำมันเมล็ดในปาล์ม 10 กรัม คิดเป็นปริมาณความชื้น 0.2 กรัม

2. น้ำมันมะพร้าว

ตัวอย่างการคำนวณอัตราส่วนโดยโมลระหว่างเมทานอลและน้ำมันมะพร้าว และตัวเร่งปฏิกิริยา
เหมือนกับการคำนวณของน้ำมันเมล็ดในปาล์มในข้อ 1 ข้อมูลของน้ำมันมะพร้าวแสดงในตาราง ข.3

ตารางที่ ข.3 สมบัติของน้ำมันมะพร้าว

Vegetable oil	density (g/ml)	MW
Coconut	659.22	0.920

ในการทดลองเตรียมน้ำมันมะพร้าว 10 กรัม คิดเป็นปริมาณของเมทานอล 65 เท่าโดยโมลของ
น้ำมันมะพร้าว จากข้อมูลในตารางที่ ข.3 คิดเป็นเมทานอล 39.39 มล.

การคำนวณปริมาณตัวเร่งปฏิกิริยา

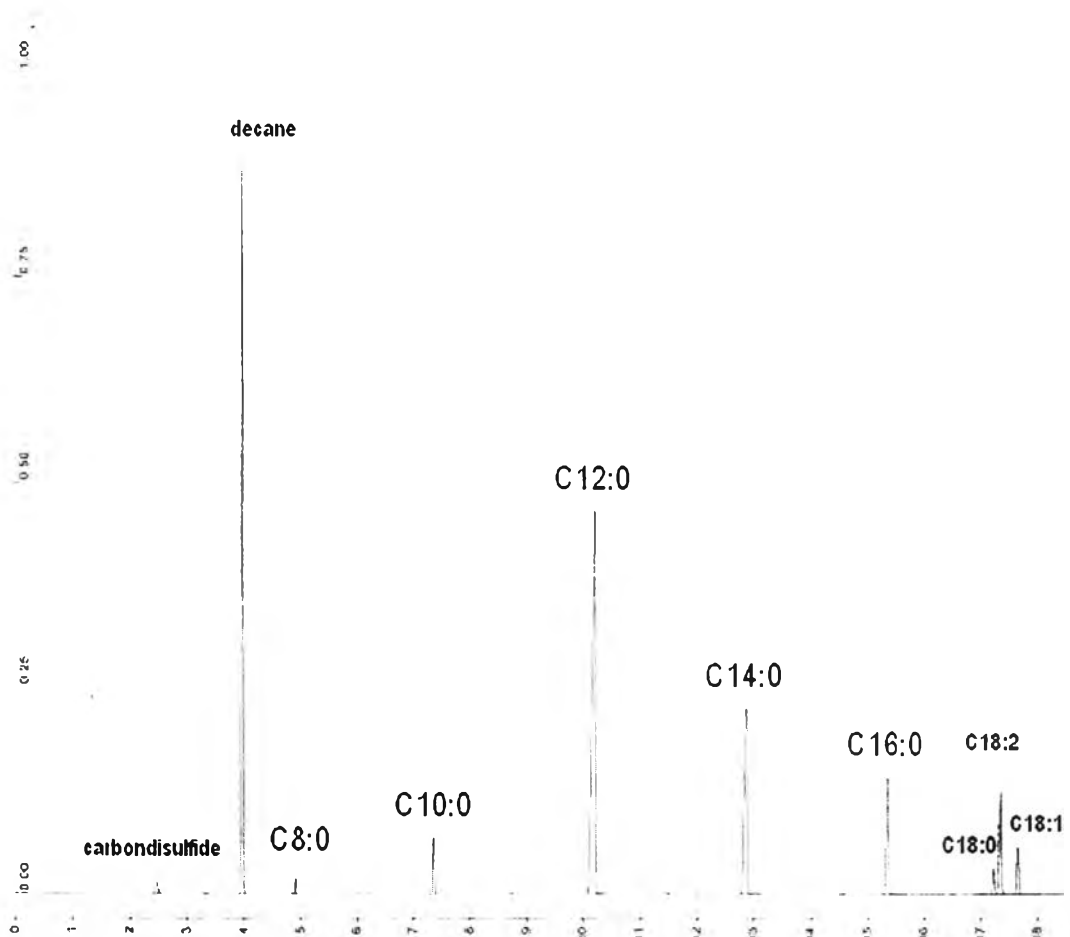
ปริมาณตัวเร่งปฏิกิริยาร้อยละ 10 โดยน้ำหนักเทียบกับน้ำมันมะพร้าว ดังนั้น น้ำมันมะพร้าว 10
กรัม คิดเป็นตัวเร่งปฏิกิริยา 1 กรัม

ภาคผนวก ค

การหาปริมาณเมทิลเอสเทอร์

1. การหาปริมาณเมทิลเอสเทอร์ในผลิตภัณฑ์

ปริมาณองค์ประกอบกรดไขมันโดยเฉลี่ยของน้ำมันเมล็ดในปาล์ม และน้ำมันมะพร้าวมีค่าใกล้เคียง แสดงดังตารางที่ 4.2

รูปที่ ค1 ตัวอย่างโครมาโทแกรมในการวิเคราะห์ปริมาณเมทิลเอสเทอร์ในผลิตภัณฑ์

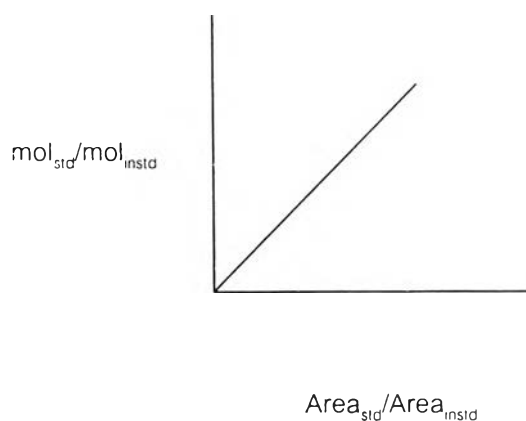
จากโครมาโทแกรมของดังรูปที่ ค1 สามารถหาอัตราส่วนของพื้นที่พีค (ratio peak area) และอัตราส่วนโดยโมลของสารมาตรฐาน (ratio mole) ได้ ดังสมการที่ ค1 และ ค2

$$\text{อัตราส่วนพื้นที่ peak} = \frac{\text{พื้นที่ peak ของสารมาตรฐาน}}{\text{พื้นที่ peak ของ internal standard}} \quad (\text{ค1})$$

$$\text{อัตราส่วนโดยโมล (mol/mol)} = \frac{\text{ปริมาณของสารมาตรฐาน (mol)}}{\text{ปริมาณของ internal standard (mol)}} \quad (\text{ค2})$$

และเมื่อเขียนกราฟระหว่างอัตราส่วนพื้นที่ peak กับอัตราส่วนโมลของสารมาตรฐานเมทิลเอสเทอร์เทียบกับ internal standard จะได้ calibration curve

การคำนวณหาปริมาณเมทิลเอสเทอร์

$$\%ME = \frac{\sum \left[\left(\frac{Mole_i}{Mole_{instd}} \right) \times \left(\frac{W_{instd}}{MW_{instd}} \right) \times MW_i \right]}{W_s \times \sum X_i} \times 100 \quad (\text{ค.1})$$

เมื่อ $\frac{Mole_i}{Mole_{instd}}$ = อัตราส่วนโมลของเอสเทอร์กับ Internal standard แต่ละชนิดที่ได้ จากการเทียบกับ Calibration curve ของเอสเทอร์แต่ละชนิด

W_{instd} = น้ำหนักของ Internal standard ที่ชั่ง (กรัม)

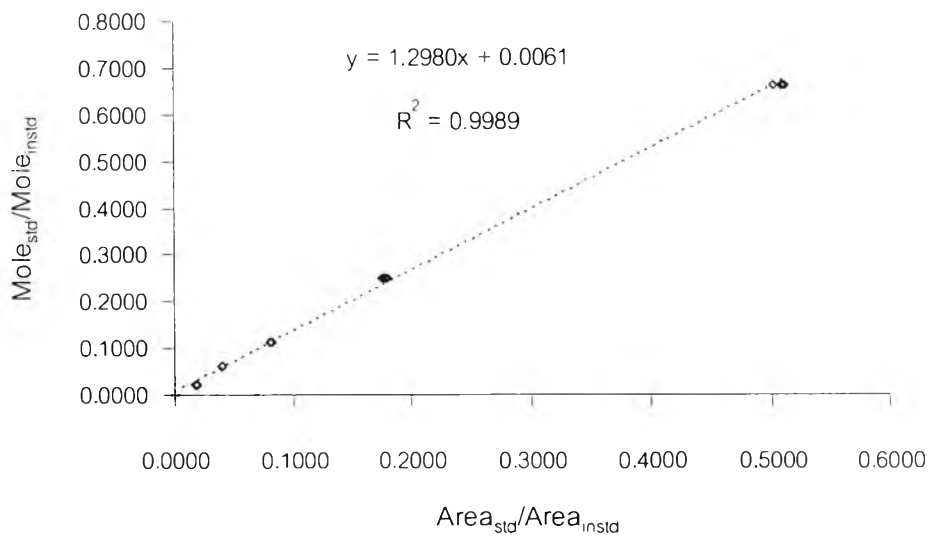
MW_{istd}	=	มวลโมเลกุลของ Internal standard
MW_i	=	มวลโมเลกุลของเอสเทอร์แต่ละชนิด ในตารางที่ค.2
W_x	=	น้ำหนักของตัวอย่างที่ชั่ง (กรัม)
$\sum X_i$	=	ผลรวมขององค์ประกอบเอสเทอร์แต่ละชนิดที่ทำการวิเคราะห์
W_x	=	น้ำหนักของน้ำมันตัวอย่างที่ชั่ง (กรัม)

ตารางที่ ค.1 มวลโมเลกุลของสารเคมี

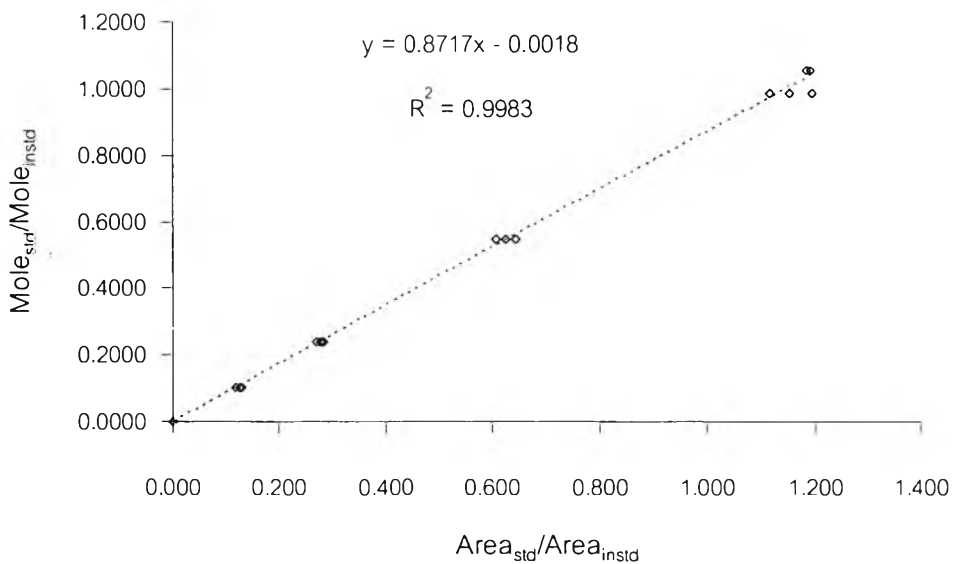
Chemicals	Molecular weight
decane	142.28
Methyl carprylate	158.24
Methyl laurate	214.34
Methyl myristate	242.40
Methyl palnitate	270.45

3. การคำนวณหาปริมาณเมทิลเอสเทอร์

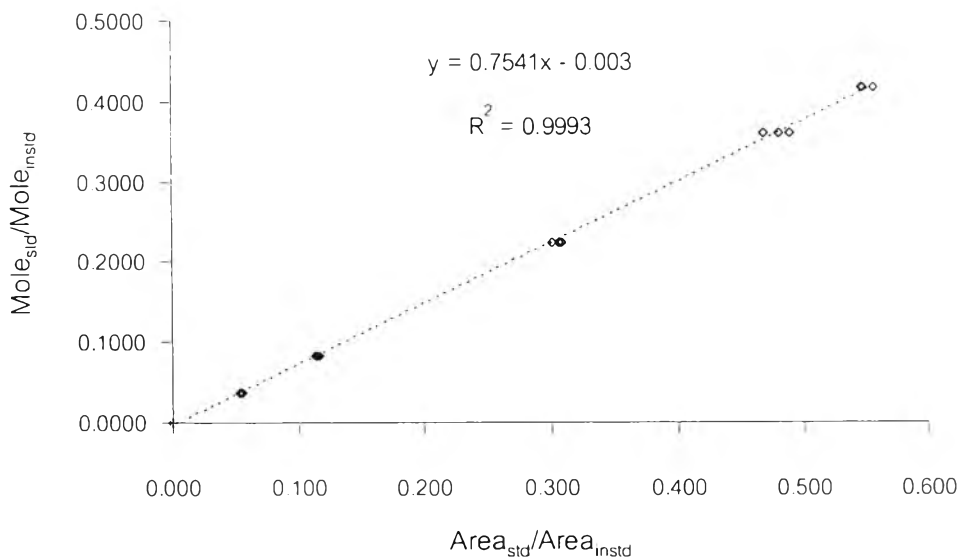
- 3.1 เตรียมตัวอย่างในขวดเตรียมสาร (vial) ขนาด 2 มิลลิลิตร โดยทำการชั่งสารตัวอย่าง, Internal standard และตัวทำละลายสารตัวอย่าง ให้มีสัดส่วนที่เหมาะสม
- 3.1 บันทึกน้ำหนักของสารตัวอย่าง และ Internal standard วิเคราะห์สารตัวอย่างด้วยเครื่อง Gas chromatography
- 3.2 นำผลของพื้นที่พีคของเดกเคนและตัวอย่างของเมทิลเอสเทอร์ คิดเฉพาะองค์ประกอบของกรดไขมันที่มีปริมาณสูง 4 ชนิด คือ เมทิลคาไพรเลต, เมทิลลอเรต, เมทิลไมริสเตตและเมทิลปาล์มิตเตต คิดเป็นอัตราส่วนพื้นที่เอสเทอร์แต่ละชนิดกับเดกเคน
- 3.3 นำอัตราส่วนพื้นที่ของเอสเทอร์แต่ละชนิดและเดกเคนไปเทียบกับ Calibration curve ของเอสเทอร์แต่ละชนิดในรูปที่ ค1 – ค4
- 3.4 จากข้อมูลที่ได้นำไปคำนวณหาร้อยละเมทิลเอสเทอร์ในสมการที่ ค.1

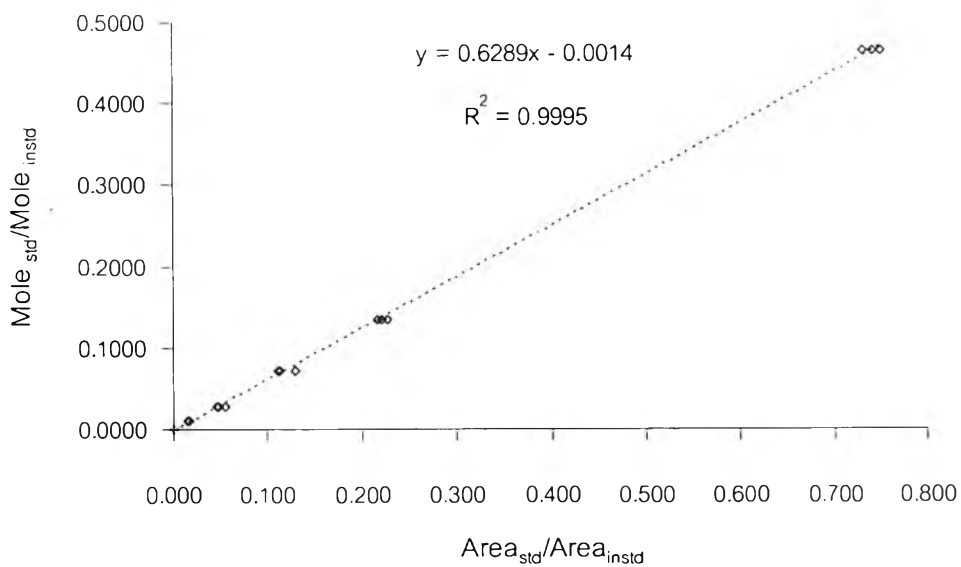
รูปที่ ค.2 Calibration curve ของสารมาตรฐานเมทิลอะซิเตต

รูปที่ ค.3 Calibration curve ของสารมาตรฐานเมทิลอะซิเตต

รูปที่ ค.4 Calibration curve ของสารมาตรฐานเมทิลไมริสเดต

รูปที่ ค.5 Calibration curve ของสารมาตรฐานเมทิลพาล์มิเดต

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวศิตา เบญจพรกุลพงศ์ เกิดเมื่อวันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2524 ที่จังหวัดสงขลา สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ภาควิชาเคมี คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2546 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเคมีเทคนิค คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2547